

Monumentnummer*: 523466

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82948/62

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Winterswijk Winterswijk Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Winterswijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Winterswijk L 3738

Omschrijving**

Inleiding

STADSVILLA `Aurora' gebouwd in 1904 aan de Prins Hendrikstraat naar ontwerp in Art Nouveau van architect JACOB JOHANNES POST (1873-1958). De straat is als particulier initiatief in 1900 aangelegd in opdracht van Johan Bernard Rensing, eigenaar van het aan de kop van de straat gelegen café Boer Balink en werd voor een groot deel bebouwd met door Post ontworpen huizen. De villa is gelegen in de westelijke straatwand en sluit hier in het zuiden een reeks eenvoudige woonhuizen af, die een soortgelijke detaillering bezitten en met de villa grote samenhang vertonen. De noordelijke afsluiting van het aaneengesloten blok wordt gevormd door een andere villa van Post.

Post was afkomstig uit Friesland maar werkte voornamelijk in Aalten, Lichtenvoorde en Winterswijk waar hij verschillende woonhuizen en een aantal winkelpanden ontwierp met gevels die een mengeling van Art Nouveau, Neo-Renaissance en Chaletstijl vertonen. Villa `Aurora' werd door de architect zelf bewoond en is een van de meest rijk uitgevoerde huizen binnen zijn oeuvre. Het huis wordt omgeven door een kleine tuin die aan de straatkant wordt begrensd door een eenvoudig smeedijzeren HEKWERK met draaihekjes. Oorspronkelijk was het pand vrijstaand, thans door een latere aanbouw met het belendende pand verbonden.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Gedeeltelijke onderkelderde STADSVILLA op samengesteld grondplan bestaande uit een twee bouwlagen hoge en drie vensterassen brede rechter partij en een drie bouwlagen hoge, vooruitspringende linker travee. Aan de achterzijde van het pand bevinden zich een serre en een in halfsteens verband gemetselde platgedekte aanbouw. Het huis wordt afgesloten door een samengestelde kap belegd met rode, deels geglazuurde tuile du Nordpannen en de afwatering vindt plaats via bakgoten. In de kap bevinden zich twee eenvoudige gecementeerde schoorstenen en in het rechter dakschild van het linker bouwvolume is een recente dakkapel aangebracht. De gevels bezitten een omlopende zwart gepleisterde plint en zijn met rode voegen gemetseld in witte baksteen in kruisverband. In combinatie hiermee is rode baksteen gebruikt, onder andere in de vorm van speklagen. Alle gevelopeningen zijn voorzien van hardstenen onderdorpels met geornamenteerde hoekstukken. Aan boven- en onderzijde bezitten de vensters een in pleisterwerk uitgevoerde omlijsting. Aan de bovenzijde bestaat deze uit gepleisterde kwartronde lateien met ingekerfde Art Nouveau-motieven, afgesloten door segmentbogen van rode en witte baksteen. Tussen wisseldorpel en onderdorpel lopen verticale stroken van rode baksteen. De meeste vensters van de eerste bouwlaag hebben bovenlichten met florale glas-in-loodvulling. In de asymmetrisch ingedeelde VOORGEVEL bevindt zich rechts in de eerste bouwlaag een rechthoekige erker met gekoppelde enkelruits schuifvensters met drieruits bovenlichten. Links van deze erker bevindt zich onder een glazen luifel de iets terugliggende entree. De in Art Nouveau-trant gedetailleerde, meerruits houten paneel deur heeft een decoratieve gebogen roede verdeling en ingekerfde motieven. Het drieruits bovenlicht is gevuld met gekleurd glas-in-lood met florale motieven. Op de uitgebouwde erker bevindt zich een balkon met een iets uitkragende en in rode baksteen gemetselde, opengewerkte borstwering, die terugkomt als gevelafsluiting van dit geveldeel. Op de verdieping bevindt zich rechts een stolpdeur met drieruits bovenlicht en links een stolpvenster met drieruits bovenlicht. De torenachtige linkerpartij wordt aan de voorzijde driezijdig afgesloten. In de eerste bouwlaag bevinden zich in de twee buitenste zijden enkelruits schuifvensters met tweeruits bovenlichten en in de voorzijde een enkelruits schuifvenster met drieruits bovenlicht. In de tweede bouwlaag bevindt zich een inpandig balkon voorzien van een balustrade als eerder beschreven. Een stolpdeur met drieruits bovenlicht geeft toegang tot dit balkon. De flankerende zijden bezitten elk een blind venster. Boven het balkon bezit de zolderverdieping een stolpvenster met drieruits bovenlicht. In de segmentboog van dit venster is de tekst 'Aurora' gegraveerd. Hierboven wordt dit geveldeel afgesloten door een met schijnvoegen gepleisterde bekroning bestaande uit een verhoogd middendeel geflankeerd door schouders met uitstekende hoekstukken. De RECHTER ZIJGEVEL van het pand is niet meer zichtbaar. De sobere LINKER ZIJGEVEL bezit een enkelruits schuifvenster met drieruits bovenlicht op de begane grond en twee schuifvensters in de tweede bouwlaag. Het torenlichaam wordt afgesloten door een omlopende balustrade zoals beschreven in de voorgevel. De serre die zich rechts tegen de asymmetrisch ingedeelde ACHTERGEVEL bevindt, heeft een afgeknot schilddak belegd met rode tuile du Nordpannen. De serre is opgebouwd uit een houten samengesteld kozijn boven een gemetselde borstwering die wordt afgesloten door een omlopende gepleisterde lekdorpel. De bovenlichten van de serre zijn voorzien van gekleurd glas-in-lood in een geometrisch patroon. In de achtergevel bevinden zich onder de bovenlichten schuifdeuren met enkelruits zijlichten en in de linker zijgevel van de serre twee vensters. Boven de aanbouwen bestaat de achtergevel van het huis uit drie ongelijke vensterassen met centraal in het torenvolume een zesruits schuifvenster met drieruits bovenlicht voorzien van een omlijsting in siermetselwerk. Het lagere geveldeel links hiervan bezit een stolpvenster met drieruits bovenlicht. In het bredere geveldeel geheel links bevindt zich een venster onder een uitkragend gemetseld fries waarboven zich een waarschijnlijk later in stijl opgemetselde zolderopbouw bevindt, waarin een niet-oorspronkelijk venster is geplaatst. Het INTERIEUR is nog grotendeels in tact en bevat op de begane grond vele waardevolle elementen zoals stucplafonds met sierlijke florale motieven, twee schouwen in de kamers-en-suite en tochtdeuren met bewerkt glas met overwegend 'zweepslag'-motieven. Opvallend is in de gang de casettelambrizing, waarin kleine melkglazen panelen zijn verwerkt met zeventiende-eeuwse tafereelen, geschilderd in een techniek die geglazuurde tegels nabootst. Ook is hier een rijk uitgevoerde terrazzo vloer aanwezig, gelegd door de in Winterswijk en omstreken werkzame Italiaanse familie MONASSO. Op een wand in het tochtportaal

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

is in stuc een medaillon aangebracht waarin binnen een omlijsting van eikenblad architectenattributen zijn verwerkt, verwijzend naar de oorspronkelijke bewoner.

Waardering

STADSVILLA gebouwd in 1904 naar ontwerp van architect J.J. POST.

-Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf voorbeeld van een woonhuis uit het begin van de twintigste eeuw dat gebouwd is in Art Nouveaustijl. Het pand valt op door esthetische kwaliteiten in in- en exterieur zoals het rijke materiaalgebruik en de fraaie detaillering van de gevels waarin veel florale Art Nouveau-motieven toegepast zijn, alsmede vanwege het bijzondere interieur op de begane grond dat zich nog in hoge mate in oorspronkelijke staat bevindt. Het pand is van belang als een van de rijkere voorbeelden van een villa in Art Nouveau-stijl uit het oeuvre van J.J. Post, die een groot aantal huizen en winkelpanden ontwierp in de belangrijke Achterhoekse kernen.

-Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van een reeks kleine villa's en woonhuizen aan de Prins Hendrikstraat, die overwegend gebouwd zijn tussen 1900 en 1910. Het huis speelt hier een belangrijke rol in het aanzien van de straat als afsluitend pand van een serie door Post ontworpen huizen, die onderling grote samenhang vertonen in detaillering en materiaalgebruik.

-Van cultuurhistorische waarde als uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling, als uiting van het ontluiken van een rijkere middenstand in Winterswijk. Voor deze klasse werden aantrekkelijke woningen gebouwd aan een hiervoor speciaal aangelegde straat.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument